

באר התורה / הג'ר יעקב אשר פלדמן, מח"ס 'כתב משה' ושא"ס, ירושלים**פרשת בהעלתך****"בהעלתך את הנרות... יאירו שבעת הנרות"**

"ידבר אל אהרן ואמר אליו בהעלתך את הנרות אל מול פני המנוחה יאירו שבעת הנרות" ע"כ (בהעלתך ח ב).

הנה תיבת הנרות קמא חסר וא"ו כתיב ותיבת הנרות בתרא מלא וא"ו כתיב, וצ"ב.

א-

והנראה בזה והוא בהקדם מה שכתוב "ויתן אל משה ככלתו לדבר אתו בהר סיני שני לחת העדות וגו' ע"כ (תשא לא ח).

ובפי' רש"י (שם) בד"ה לחת, לחת כתיב שהיו שתיים שוות, עכ"ל. **וכ"ה בפי' רש"י** (עקב ט יא) בד"ה לחת, לחת כתיב ששתיים שוות, עכ"ל. פי' מדכתיב לחת חסר וי"ו הריבוי.

והוא ממדרש רבה (כי תשא מא ו) שני לוחות העדות, א"ר חנינא לחת כתיב לא זו גדולה מזו, עכ"ל.

וביפה תאר (שם) בד"ה לא זו גדולה מזו, וזה גדולת הנס כי אין כח בידי בשר ודם לעשות שני דברים שוים זה לזה בצמצום, עכ"ל.

ומבואר בדברי המדרש ובפי' רש"י דכל היכא דכתיב תיבה חסרה וא"ו, בא ללמד שיהיו שתיים שוים.¹

ב-

"מחוץ לפרכת העדות פאהל מועד יערך אתו אהרן מערב עד בקר לפני ה' תמיד וגו'" ע"כ (אמור כד ג).

ובפי' רש"י (שם) בד"ה לפרכת העדת - שלפני הארון, שהוא קרוי עדות. ורבותינו דרשו בישאל, (שבת כב ב) על נר מערבי, שהוא עדות לכל באי עולם שהשכינה שורה בישאל, **שנותן בה שמן כמדת חברותיה**

וממנה היה מתחיל ובה היה מסיים²: יערך אתו אהרן מערב עד בקר - **יערוך אותו עריכה הראויה למדת כל הלילה, ושיערו חכמים חצי לוג לכל נר ונר, והן כדאי אף ללילי תקופת טבת, ומדה זו הוקבעה להם,** עכ"ל.

ומבואר שבשעה שהיה מכין את הנרות להדלקה, היה נותן שמן בכל הנרות בשוה והיינו חצי לוג בכל נר ונר, ומי"מ נר המערבי היה דולק גם ביום.

ולהמתבאר מתיישב שפיר מה שכתבה התורה בתחילת הפסוק "בהעלתך את הנרות" תיבת הנרת חסר וא"ו, והוא משום דבתחילה מיירי בהדלקת הנרות, וכיון שהיה שיעור השמן שנתנו בכל הנרת שוה, א"כ היתה הדלקת כל הנרות שוה [וגם נלמד מזה שכל הנרת היו שווים בשיעורם].

משא"כ בסיפא של הפסוק במה שכתוב "יאירו שבעת הנרות" דהוא מיירי בהארת הנרות, ובוזה היתה הארתם חלוקה זה מזה, דהשש הנרות דלקו מן הערב ועד הבקר, ואילו הנר המערבי דלק כל הלילה וכל היום, וכיון שהיו חלוקים זה מזה בהארתם, כתבה התורה גבי הארת הנרות תיבת 'נרות' מלא וא"ו [וגם להורות שלא היו שוים בהארתם].

ג-

"ובהעלת אהרן את הנרות בין הערפנים וגו'" ע"כ (תצוה ל ח). ויפגע הנרות לפני ה' וגו'" ע"כ (פקודי מ כה). הנה תיבות הנרת חסר וי"ו כתיב.

ולהמתבאר י"ל כיון דכאן מיירי בהדלקת הנרת כדכתיב ובהעלת או ויעל, דקאי על ההדלקה, וכיון שהיו שוים בהדלקתם לכך כתיב תיבת הנרת חסר וא"ו.

ד-

"על המנרה הטהרה יערך את הנרות לפני ה' תמיד" ע"כ (אמור כד ד). תיבת הנרות מלא וי"ו כתיב.

ובפי' רש"י (שם א) יערך אתו אהרן מערב עד בקר, יערך אותו עריכה הראויה למדת כל הלילה, ושיערו חכמים חצי לוג לכל נר ונר, והן כדאי אף ללילי תקופת טבת, ומדה זו הוקבעה להם, עכ"ל.

ולהמתבאר בדברי רש"י דהכוונה כאן יערך את הנרות, היינו הכנת הנרות להדלקה, ובעריכה זו כל הנרות שוים, וא"כ צ"ב מה שכתוב כאן תיבת נרות מלא וא"ו.

ונראה בזה עפ"י המבואר בתו"כ (אמור פרשתא יג אות יב) "יערוך את הנרות לפני ה'" שלא יתקן מבחוץ ויכנס וכו' ע"כ.

ובאור שמח (הלי ביאת מקדש פ"ט סוף ה"ז) כתב, **ומה דאיתא בתו"כ שלא יתקן מבחוץ הוא על הטובה ונתינת שמן ופתיחה דבעי כהונה ואינה**

משפטים כא כא, ובמשכיל לדוד בראשית א ג), דרכו של רש"י להעתיק רק התיבות הנדרשות לפירושו. ולכן צ"ל דגם בבראשית וגם כאן אין הדרשא מתיבת שני, מכיון דרש"י לא העתיק תיבה זו.

ובתוספות יו"ט (שם) בסוד"ה ומקטיר את הקטורת ומטיב את הנרות - פירוש הטבת שתי נרות. וכו'. **והא דלא תנן הכא הטבת חמש נרות משום דלא הויין בכ"ג כ"פ התוסי** (שם יד ב בד"ה אמר אביי) ועיין לקמן פ"ב משנה ב' ועיין פ"ג דתמיד, עכ"ל.

ובתפארת ישראל (שם אות ז) **וקרי ליה למטיב הב' בשם מטיב, דאין המצוה נקראת אלא במי שגומרה,** עכ"ל.

והוא עד"ר שכתב במלא הרועים, דבהיטיבו היינו בגומרו מלאכת הטבה היינו אחר ב' נרות אז תהא מקטיר.

הטבה היינו אחר ב' נרות אז תהא מקטיר.

כתגובות והערות ולקבלת הגליון 'באר התורה'

a052767650@gmail.com

¹ אמנם בפירוש מהר"ז (על המד"ר שם) ד"ה לחת כתיב, על שדומים זה לזה בצמצום גדול אלפי כאילו הם אחד. וצ"ע על דרשה זו שהרי דרשו בהרבה מקומות שכתוב שנים על שהם שוים, (בראשית א טו) "שני המארת" (פרד"א ריש פ"ו), (נשא ז ג) "שניהם מלאים" (בספרי נשא, ובמד"ר פרשה יג ריש ס"י ג), וכן ביומא (סב ב) "שני שעירים" (ע"י אחרי טו ח), וכן יש לדרוש כאן "שני לוחות" שהיו שוים. ומיש לחת כתיב ענין אחר הוא, שדרך המדרש להודיע שכתוב חסר או מלא או שחסר הדרשה שדרש על זה, עכ"ל.

² ובפ"ג שבת (שם) בד"ה ובה היה מסיים, ואינו מטיבו עד הערב.

³ ובפ"ג (תצוה ל ז) בד"ה בהיטיבו - לשון נקוי הבזיכין של המנוחה מדשן הפתילות שנשרפו בלילה, והיה מטיבן בכל בקר ובקר, עכ"ל.

⁴ ובפ"ג רש"י (שבת שם) בד"ה ובה היה מסיים - הטבת הנרות שדלק כל היום, ואינו מטיבו עד הערב וכו' עכ"ל.